MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2003

Citazzjoni Numru. 1790/1998/1

Albert Gerald Mockridge
versus
Simon Borg Bartolo

F’din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob il-]las ta’ erbat elef lira (Lm4,000), valur ta’ erba’ kambjalijiet a``ettati mill-konvenut, flimkien ma’ l-img]ax u l-ispejje\.
L-attur kien talab ukoll illi l-kaw\a tinqata’ bid-dispensa tas-smig] ta]t il-pro`edura sommarja spe`jali, i\da l-qorti b’dikriet tal-25 ta’ Jannar 1999[1] ordnat li l-kaw\a timxi bil-pro`edura normali, u l-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:
1. bejn il-partijiet kienet saret kitba, li kienet il-kaw\a g]all-]ru[tal-kambjali, li tg]id illi jekk id-dejn ma jit]allasx mill-konvenut il-ftehim kien jin]all *ipso iure*, u kull parti kellha ti[i lura g]all-po\izzjoni li fiha kienet qabel, b’dan illi kull]las li jkun sar mill-konvenut ma jintraddx lura lilu; u

1 *Fol.* 18.

2. g]alhekk in-nuqqas tal-konvenut li jkompli bil-]lasijiet, li se]] min]abba ra[unijiet esterni mill-volontà tieg]u, iwassal biss biex hu jitlef dak li [à]allas, i\da mhux ukoll biex l-attur ikun jista' jesegwixxi l-kuntratt g]all-bqija tal-]lasijiet.

Il-fatti [raw hekk:

Bi ftehim f'kitba tas-6 t'April 1998[2] l-attur kien big] negozju lill-konvenut bil-prezz ta' sitt elef lira (Lm6,000) g]all-merkanzija u l-avvjament. Il-prezz kellu jit]allas b'sitt]lasijiet ta' elf lira (Lm1,000) kull wie]ed. Il-konvenut a``etta sitt kambjalijiet, kull wa]da g]al elf lira (Lm1,000), i\da]allas biss wa]da.

Ladarba l-kambjalijiet ma kinux [irati lejn terzi, u g]alhekk g]adhom fil-fa\i "kuntrattwali" u mhux dik "kambjarja", e``ezzjonijiet personali g]all-konvenut, mibnija fuq ir-relazzjoni kuntrattwali, jistg]u jitressqu, u fil-fatt il-konvenut qieg]ed jibni l-e``ezzjonijiet tieg]u fuq il-]ames patt fil-kitba tas-6 t'April 1998:

5. The parties hereby agree that this sale is being made subject to the condition that if the selling price of six thousand Malta Liri (Lm6,000) is not paid by the 1st of October 1998 the terms of this agreement are *ipso iure* dissolved and each party is to be reinstated to the position he retained prior to the date of this agreement with the exception that any sums paid by the Purchaser [il-konvenut] up to the 1st of October 1998 will not be refunded by the Vendor [l-attur] and the Purchaser shall have no claim against the Vendor for the said sums.

Il-konvenut qieg]ed ig]id illi, ladarba hu ma]allasx, il-kuntratt in]all *ipso iure* u hu tilef dak li [à]allas i\da ma jistax ikun im[ieg]el i]allas il-bqija.

Il-materja hija regolata bl-art. 1069 tal-Kodi`i ~ivili:

1069. (1) Meta l-kondizzjoni ri\oluttiva, sew dik mag]mula espressament kemm dik li titqies b]ala mag]mula, tkun g]all-ka\ li fih wa]da mill-partijiet tonqos g]all-obbligazzjoni tag]ha, il-parti li lejha l-obbligazzjoni ma tkunx [iet esegwita tista' tag]\el, jekk il-kondizzjoni sse]], jew li titlob il-]all tal-kuntratt, jew li [[ieg]el lill-parti l-o]ra tesegwixxi l-obbligazzjoni, meta dan ikun possibli.

---

2 *Foll.* 9 *et seq.*

(2) Fil-ka\ il-wie]ed u l-ie]or, il-konvenut jista’ ji[i kkundannat g]all-]las tad-danni.
Minkejja l-fatt illi l-ftehim ig]id illi l-kuntratt jin]all *ipso iure*, il-qorti hija sodisfatta illi l-fehma tal-partijiet[3] kienet illi l-kondizzjoni kienet stipulata fl-interess ta’ l-attur li g]alhekk g]andu l-g]a\la jinqediex biha jew le[4].
Ladarba l-kondizzjoni kienet tiddependi fuq jekk il-konvenut jonqosx g]all-obbligazzjoni tieg]u, l-attur g]andu l-g]a\la msemmija fl-art. 1069, u g]a\el li j[ieg]el lill-konvenut i]allas flok li j]oll il-kuntratt.
L-e``ezzjonijiet tal-konvenut huma g]alhekk mi`]uda.
Il-qorti g]alhekk taqta’ l-kaw\a billi tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur erbat elef lira (Lm4,000) flimkien ma’ l-img]ax mitlub fi`-`itazzjoni u l-ispejje\ [udizzjarji kollha.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------

[3] Art. 1057 Kod. ~iv.

[4] Ara **Anthony Stivala *et versus* Gerald De Trafford**, Appell, 25 ta’ Frar 2000.